

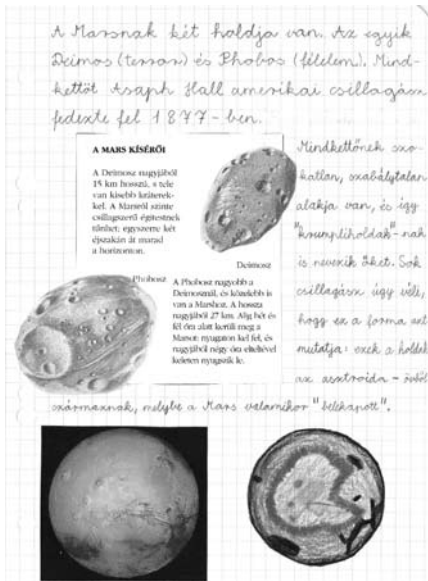
Női szemmel

A Meteor októberi számában megjelent Csillagok leányai című cikk kapcsán Mizser Attila megkért, hogy írjam le a saját történetemet, hogyan kezdtem el érdeklődni a csillagászat iránt, hogyan kerültem egy olyan egyesületbe, ahol szinte csak férfiak vannak.

Nyolc éves voltam, amikor a zsúfolt balatonszéplaki strandon várakoztam. Emlékszem, mennyire izgatottan vártam a nyaralást, pedig minden évben odamentünk, de az a nyár különleges volt. 1999. augusztus 11-én országunk abba a szerencsés helyzetbe került, hogy a teljes napfogyatkozás sávjába esett. Akkor még nem sokat tudtam a csillagászatról, csak kérdezgettem szüleimet, hogyan is zajlik a jelenség, de gyerekként mégis leírhatatlan élmény volt részese lenni a természet eme csodájának. Percenként lestem a Napot, ahogy a Hold egyre nagyobb falatokat harap ki belőle, ahogy az égbolt egyre sötétedik, és közel a pillanat, mikor aprócska kísérőnk teljesen elfedi az izzó gázgolyót. A totalitás látványa olyan volt, mint egy virág kinyílása, és akkor döntöttem el, hogy szeretnék megismerkedni a jelenség tudományos magyarázatával.

Így kezdődött az egész, és ezzel elindult a „kutatómunkám”. Az első könyv, ami a kezembe került, Donald H. Menzel Csillagászat c. műve volt. Rongyosra olvastam, igyekeztem a lehető legtöbb tudást magamba szívni. Aztán a Planetárium számos előadását megnéztük szüleimmel. A szobámat kitapétáztam foszforeszkáló csillag- és bolygó-matricákkal. Farsangkor csillagásznak öltöttem be. Az iskolában a földrajztanárom megengedte, hogy én tartsam az órát csillagászatról, mert tudta, hogy sokat foglalkozom a témával. Mikor szüleim látták rajtam, hogy ez már több, mint egy egyszerű gyermeki érdeklődés, 10. születésnapomra megajándékoztak egy kis lencsés távcsővel. Alig vártam, hogy a következő nyaralás alkalmával kipróbálhassam. Mizser Attila ugyanott nyaralt a családjával, és látta a távcsővel való küzdelmemet. A szárnyai

alá vett, együtt észleltünk, rengeteg dologról mesélt nekem, és azt javasolta, lépjek be a Magyar Csillagászati Egyesületbe. Nem telt el sok idő, míg újra találkoztam vele, akkor már a Polaris Csillagvizsgálóban, és csatlakoztam az MCSE-hez. Havonta érkezett a Meteor, újabb és újabb tudományos könyveket bogarásztam, külön mappába gyűjtöttem a számomra érdekes cikkeket, egyre jobban kezdtem belemerülni a csillagászat rejtelmeibe. Eleinte a Naprendszer működése ragadt meg, minden lehetséges információt összegyűjtöttem és kategorizáltam az égitestekről.

Részlet gyermekkori észlelési naplóból

2004 őszén tartották az I. Magyar Mars Találkozót az ELTE Lágymányosi Campusán. Ez alkalmából a Magyar Mars Society rajz- és makettkészítő pályázatot írt ki „Az első emberes Mars-expedíció” címmel gyerekek számára, amelyre örömmel beveztem. Hetekig készítettem egy általam elképzelt marsbázis-

makettet, amelyen gyurmából formált űrhajósok is voltak. A pályázaton I. helyezést értem el, művemet kiállították a Planetáriumban.

A következő nagy lépés egy komolyabb

A marsbázis makett (2004)

távcső megvásárlása volt, amit szerettem volna önerőből finanszírozni, de ez közel sem volt olyan egyszerű. Külön Excel-táblázatot készítettem arra, hogy hogyan tudom leghatékonyabban összegyűjteni a kiszemelt műszerre a pénzt. Szüleim – mint mindenben – a hobbiimban is szerettek volna támogatni, így megbeszéltük, hogy kipótolják nekem a távcsőre valót. Szánthó Lajostól vettünk egy Celestron 114/900-as Newton-távcsövet, aminek 2004 karácsonykor boldog tulajdonosa lettem, azonban az első észlelések még váratnak magukra. 2005. április 16-ára szép, derűs éjszakánk lett, több száz csillag bukkant fel a sötét égbolton. Megérte ennyit várni! A lakásunk nappalijából kivittem az erkélyre a távcsövet, és elkezdtem állítgatni. Első célpontomnak – egy kezdő észlelő számára – a legkönnyebb objektumot választottam, a Holdat. Belenéztem a távcsővembe, és ahogy megpillantottam a Hold krátereit, elfogott az a háttorzongató érzés, hogy egy végtelen univerzum apró porszeme vagyok. Csodálatos élmény volt. A következő percben már a szüleimnek kiabáltam, hogy jöjjenek, nézzék meg Ők is, milyen gyönyörű. Persze az egész éjszakát kint töltöttem, amit sosem felejték el. Ahogy sűrűsödtek a derült éjszakák, egyre többször ragadtam kint az erkélyen, és az észlelt objektumok listájára kerültek az éppen látható bolygók és kettőscsillagok. Az égbolton való tájékozódásban eleinte egy csillagterkép nyújtott segítséget, majd később rátalál-

tam a Stellarium nevű szoftverre. Szerettem volna megörökíteni ezeket a pillanatokot, ezért elkezdtem kutakodni, hogyan lehetne lefotózni azokat az objektumokat, amiket a távcsőben látok. Édeaspám kölcsönadta a Canon G1-es fényképezőgépét, vettünk hozzá adaptert a Budapesti Távcső Centrumban, és elkezdődött a tanulás, ami nálam többnyire rengeteg beállítás kipróbálásából állt. Amikor végre sikerült megörökítenem a Holdat, az fantasztikus volt. Miután finomítottam a beállításokon, a Hold apróbb részleteit is lefotóztam, aztán később lencsevégre került a Jupiter és a Szaturnusz is. Valaki az egyesületből azt javasolta, próbáljam meg átlagolni a képeimet a RegiStax nevű programmal, így egyre jobban belemélyedtem az amatőr bolygófotózás rejtelmeibe.

Első holdfotóim egyike

2005-ben az MCSE pályázatot hirdett „Észlelési élményem” címmel. Kapva kaptam az alkalmon, és leírtam az első észlelésem pillanatait, amivel első helyezést értem el. A fődíj az ingyenes részvétel volt a nyári 1 hetes ágasvári ifjúsági táborban. Majd kiugrottam a bőrből, mikor megtudtam az örömhírt, számoltam a perceket a táborig. Elérkezett az utazás napja, nagyon izgultam, mert tar-

tottam attól, hogy sok, számomra ismeretlen fiatal lesz ott. A nyugtalanságom alaptalannak bizonyult, hiszen számtalan értékes embert ismertem meg, és szoros barátságokat kötöttem. Emlékszem, mikor első éjszaka kimentem az észlelőrétre... Varázslatos volt, ahogy megláttam a Tejút sávját. Korábban soha nem volt ilyen élményben részem, hiszen Budapestről sose láthattam ilyen gyönyörű, tiszta, fényszennyezetségtől mentes égboltot. Egyszerűen leírhatatlan, amit akkor éreztem. A tábor alatt rengeteg előadást meghallgattunk az ott megismert barátaimmal, sokat észleltünk. Hajnalban kimentünk a Newtonsziklához napfelkeltét nézni. Összességében tömördek élménnyel gazdagodtam. 2006 nyarán ismét részt vettem az ifjúsági táboron.

2006 őszén bekerültem a Budai Középiskola 5 évfolyamos angol kéttannyelvű tagozatára. A gimnáziumi éveim alatt is sokat foglalkoztam csillagászattal, de sajnos nem volt lehetőségem feljárni a Polaris Csillagvizsgáló ifjúsági szakkörére. Földrajz érettségim szerencsésen a csillagászat tételt húztam, a vizsgabiztosnak úgy kellett leállítania, mert csak úgy dőltek belőlem a szavak. Évekig csillagász pályára készültem, de a felvételi előtti évben elgondolkoztam azon, hogy melyik egyetemi szakra jelentkezzek. Ahogy idősebb lettem, elkezdett foglalkoztatni a meteorológia és a matematika is, így végül ezek mellett döntöttem, és a csillagászat megmaradt hobbimnak. Felvettek az ELTE Természettudományi Kar Matematika szakára, ahol ebben a félévben fogok diplomázni. Tavasszal pedig a Meteorológia mesterszakra felvételizek.

2011. december 10-én sok év kihagyás után újra felmentem a Polarisba, hogy onnan nézzem a teljes holdfogyatkozást. Itt megismerkedtem néhány amatőrcsillagással, akikkel később több alkalommal Ágasvárra utaztunk az újholdas hétvégéken. Megismerkedtem egy kis csapatnyi asztrofotós társasággal, akikről rengeteget tanultam a mélyég-objektumokról, a fotózás technikai hátteréről, a képfeldolgozásról és a déli égboltról. Az egyetemi éveim alatt szabadon választható kurzusként tanultam csillagászatot, és több előadást is meghallgattam a Polarisban. Részt vettem a

Múzeumok Éjszakája és a Kutatók Éjszakája programokon.

2014-ben a Meteor Távcsovés Találkozózn Zsamba István segítségével elkezdtem tükröt csiszolni. Sajnos akkor nem sikerült befejeznem, így idén nyáron folytattam Tarjánban. El is készült, 93%-os lett, 1065-ös fókusszal, az átmérője pedig 161 mm. A terv az, hogy egyszer saját építésű távcső lesz belőle, de ez még a jövő zenéje. Sokan azt hitték, nem én csinálom, csak besegítek valakinek, mert a lányok nem nagyon szoktak ilyenekkel foglalkozni. Furcsa volt ez a hozzáállás, mindenestre ezért is biztatom az összes amatőrcsillagász hölgytársamat, hogy vágjanak bele a tükrörcsiszolásba. Monoton, precíz, kemény, hosszadalmas munka, de amikor elkészül, és a saját magad által készített tükröt tartod a kezeden, az remek érzés.

Tükrörcsiszolás az MTT-n (2014)

Mostanában is gyakran megfordulok a Polaris Csillagvizsgálóban, amikor időm engedi, besegítek az MCSE honlapjának szerkesztésébe. Legutóbb Balázs Bélával készítettem interjút 80. születésnapja alkalmából. Ugyan szakmámnak nem a csillagászatot választottam, de azt tudom, hogy életem végéig elkísér majd ez a hobbim. Amennyiben fel tudom kelteni leendő gyermekeim érdeklődését a csillagászat iránt, mindenképpen buzdítani fogom őket ennek a csodálatos tudományágának a megismerésére.

Gurubi Gina